

Радченко Ю.В.
Студентка ФСП
КПІ ім. Ігоря Сікорського
Науковий керівник:
Солончук І.В., ст..викл., ФСП
КПІ ім. Ігоря Сікорського

Мирова угода та способи її укладення в цивільному процесі

У цивільному процесі законодавцем передбачена процедура, згідно якої сторони мають право дійти до мирової згоди відносно конкретного спору. Тут виникає доволі логічне питання: яким чином юридично правильно укласти дане погодження, щоб це було вигідно як для однієї, так і для іншої сторони.

Мирова угода – це мирний спосіб вирішення судового спору. Мирова угода укладається сторонами з метою врегулювання спору на основі взаємних поступок і може стосуватися лише прав та обов'язків сторін та предмета позову.¹ Обидві сторони йдуть на компроміс, умови якого прописують в такій угоді, і в разі, якщо це не порушує нічийих прав – то суд його погоджує. Зазначимо, що сторонами в такій мировій угоді є позивач і відповідач. В цивільному процесі також наявні треті особи, котрі відповідно або ж заявляють самостійні вимоги, або – ні. Треті особи можуть бути вказані в мировій угоді, але всі основні зобов'язання по її виконанню покладаються на сторони. Суд в даному випадку виконує контрольну функцію : має впевнитись, що така домовленість є законною і не порушує прав жодного із сторін та затвердити дану угоду своїм рішенням.

Наявний цілий ряд пунктів, які має містити мирова угода:

- посилання на те, за якою справою заключається мирова угода;
- зрозуміло і детально описаний предмет і суть домовленості, до якої дійшли обидві сторони при даній мировій угоді;
- зазначено те, що сторони попереджені і усвідомлюють невідворотність таких дій: вони не зможуть більше звернутися до суду з таким же позовом та з досягненням такої спільної згоди вони по суті закривають дану справу, і т.д.

Оскаржити мирову угоду за Законом України – неможливо. Юристи зазвичай вдаються до оскарження рішення суду про затвердження такої угоди і в такому випадку використовуються звичайні стандартні норми і правила, котрі характерні для оскарження судових рішень. Зрозуміло, що для таких дій необхідні наявність поважних причин, до прикладу: одна із сторін не мала достатньої кількості повноважень на укладення даної угоди (у випадку, коли діє представник) або ж що така мирова угода суттєво порушує права однієї із сторін і т.д. Лише при виявленні таких порушень рішення попередньої інстанції може бути оскаржено у вищій.

Гостро постає питання дій однієї сторони, при не виконанні іншою умов мирової згоди. У випадках невиконання зобов'язаною стороною умов мирової угоди, укладеної в процесі виконання судового рішення і затвердженої судом, заінтересована сторона може звернутися до державного виконавця на підставі статті 19 Закону України «Про виконавче провадження» із заявою про примусове виконання ухвали, якою затверджено цю угоду[1]. Якщо ухвала про затвердження мирової угоди не відповідає вимогам, встановленим для

¹ Цивільний процесуальний кодекс України № 1618-IV від 18 березня 2004 р. // ВВР. – 2004. - № 40-41, 42. – Ст. 175.

виконавчих документів (стаття 18 Закону України «Про виконавче провадження»), і державним виконавцем з цих підстав буде відмовлено у відкритті виконавчого провадження, заінтересована сторона вправі звернутися до суду з позовом про спонукання до виконання мирової угоди, в разі задоволення якого господарським судом видається відповідний наказ. Якщо ж сторонами укладена така мирова угода, котру неможливо примусово виконати, то дії державного чи приватного виконавця будуть безглузді. До прикладу: в судовому рішенні написано, що одна сторона відмовляється від позову, а інша – протягом 2-х місяців зобов'язується подарувати іншій частину квартири. Фізично змусити написати договір дарування та зареєструвати його – не може жоден виконавець, адже це має бути зроблено добровільно. Якщо сторона цього не робить, то примусово виконати такі дії, по суті, не можливо, хоча це все прописано в угоді. Тому мирова угода має бути сформульована так, щоб за нею або відразу наступали якісь юридичні наслідки, або дані дії підлягали реальному виконанню. Наприклад: стягнути певну суму коштів і т.д.

Проаналізувавши судову практику із даного питання ми помітили цікаву тенденцію, що найбільше претензій з приводу невиконання умов мирової угоди виникає в тих цивільних спорах, де об'єктом виступає право власності на майно[2]. При заключенні таких мирових угод, де зокрема відбувається перехід права власності на нерухоме майно – неправильно прописується сам об'єкт. Варто розуміти, що даний документ виноситься судом і для громадянина він стане правовою опорою на основі якої відбудеться реєстрація у відповідному органі. До обов'язкового прописання відносимо: поверх, призначення і решта елементів, котрі ми прописуємо в договорах купівлі – продажу й потім це переходить в свідоцтво – має бути прописано мировій угоді. В іншому випадку реєстрація не відбудеться, буде призупинено даний процес і сторонами не дійдуть кінцевої мети, котрої вони бажали при закріпленні мирової угоди.

Використана література:

1. Науково - практичний коментар Закону України «Про виконавче провадження» / практичний посібник - К.: «Центр учбової літератури», 2017. – 296с.
2. Судова практика Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ: офіційне видання. Книга 1 : цивільні справи/ за заг. Ред. М.П. Пшонки , К.: «Ін Юре», - 2012р.